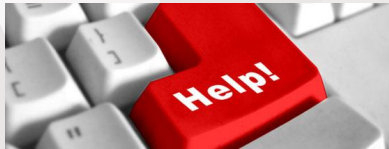

Õpime kasutajat tundma!

Ehk mõni sõna kasutatavuse analüüsist

Hegle Sarapuu
hegle.sarapuu@trinidad.ee

Miks analüüsida?

- Iga kasutaja isiksusena on erinev
- Kasutatavus on igaühe jaoks erinev
- Erinevate eesmärkideni aitab viia erinev lähenemine
- Kummist kasutajaid pole olemas: ressursi saab põhjuseta funktsioonide arvelt kokku hoida

Kuidas analüüsida?

- Info kogumine
- Info töötlemine võrreldavale kujule
- Näidiskasutajate loomine
- Ideaalse kasutuskirjelduse loomine koos olulise keskkonna kirjeldusega
- Järelduste tegemine

Trinidad
CONSULTING

Info kogumine

- Miks seda vaja on?
 - Disainer ei ole tihti kasutaja ega vastava eriala spetsialist: pole võimalik luua toodet, millest disainer midagi ei tea
 - Üks inimene esindab vaid ühte kasutajat
- Keda intervjuuerida?
 - Võimalikult erinevaid tulevase süsteemi kasutajaid (vanus, kultuuriline/keeleline taust, roll, oskuste tase, maailmataju)
 - Tellija töötajaid, huvitatud osapooli ja kaudseid kasutajaid
 - Igast rühmast 2-4 isikut

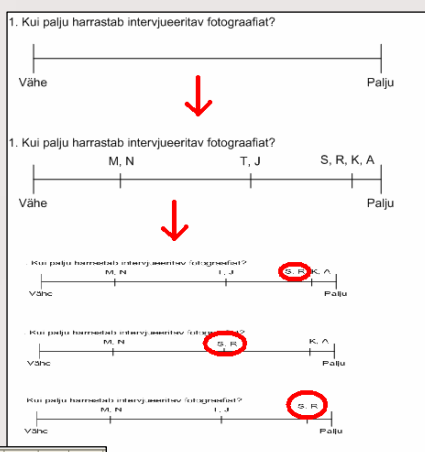
Trinidad
CONSULTING

Info kogumine

- Intervjuu läbiviimine (45-60 min): aktiivne kuulamine, avatud küsimused; märkmed; töökoha foto
- Mida küsida otse ja kaudselt?
 - Erialane info. Pädevus, nii tehniline kui ka erialane
 - Tööprotsess ja tüüpiline päev. Millal süsteemi kasutatakse?
 - Milliseid infosüsteeme ta kasutab ja kuidas?
 - Mis talle meeldib ja mis mitte? Mis tekitab stressi?
 - Keskkond ja igapäevased harjumused

Käitumismustrite leidmine

- Miks seda vaja on?
 - Kogutud info viimine võrreldavale kujule
 - Info ülekülluse vältimine
 - Efektiivsuse suurendamine
- Omaduste leidmine
- Skaaladele paigutamine
- Mustrite leidmine

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	▼ Ra	▼ Me	▼ Rs	▼ Ta	▼ De	▼ Al	▼ Aa	
2	1		x					
3		x			x			
4	x						x	x
5	2		x					
6		x						
7	x			x	x			
8								

Vahepeal on tekkinud palju ideid ...

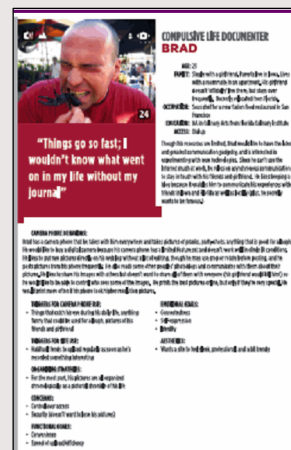
- Tihti selliseid ideid ei saa või pole mõistlik realiseerida
- Selleks, et ideed ei segaks edasist, tuleb läbi viia "hullude ideede ajurünnak"
- Mis see on? Kuidas seda tehakse?

Trinidad
CONSULTING

Näidiskasutajate ehk persoonade loomine

- Persoon koondab endas erinevate isikute sarnaseid jooni, aga ei viita reaalsele isikule
- Persoon on pilt konkreetsete soovidega inimesest, kellega süsteemi luues arvestada
- Persoon struktuur
 - Nimi, vanus, amet/eriala, perekonnaseis
 - Iseloom, hovid, probleemid
 - Ametialased saavutused ja pädevus
 - Kogemused sarnaste toodetega: peamised tegevused, häirivad ja meeldivad asjad
 - Eesmärgid süsteemi kasutamisel
- Primaarsed, sekundaarsed, negatiivsed p-d
- Ilma intervjuudeta koostatavad persoonad

Trinidad
CONSULTING

Kasutuskirjelduste ehk kontekstistsenaariumte loomine

- Kontekstistsenaarium on idealistlik kirjeldus sellest, kui lihtne on loodavas süsteemis ühte või teist tegevust teha
- Kontekstistsenaariumid aitavad visualiseerida kasutaja ootusi süsteemile
- Ühe persoona kohta võib olla mitu kontekstistsenaariumit
- Kontekstistsenaariumi struktuur:
 - Kirjeldus kasutuskeskkonna kohta
 - Persoona eelnevad tegevused ja meeleolu
 - Võimalikud vahelesegamised
 - Tegevuse tegemise põhjused

Trinidad
CONSULTING

Järelduste tegemine

Nõuete kogumi koostamine:

1. Persoonadest ja kontekstistsenaariumitest kirjutatakse välja konkreetsed nõuded loodava infosüsteemi kasutamisele ja funktsioonidele
2. Nõuded märgitakse tähtsateks ja vähemtähtsateks

Trinidad
CONSULTING

Edasi?

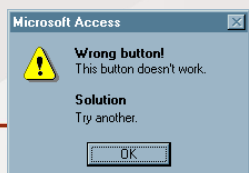
- Infosüsteemi testimine ja hindamine
- Infosüsteemi disain, disaini testimine ja hindamine
- Tugi programmeerijale, muudatuste disainimine ja hindamine
- ROI hindamine

Trinidad
CONSULTING

Kokkuvõte

- Kasutatavuse analüüsi on mõistlik teha nii väikestele kui suurtele projektidele
- Absoluutset kasutatavust pole olemas
- Korralik kasutatavuse analüüs tagab vajaliku disaini

Trinidad
CONSULTING

Aitäh! Küsimusi?

Hegle Sarapuu
hegle.sarapuu@trinidad.ee

Trinidad
CONSULTING